

חוס'ין: "לא אהיה השומר

של ישראל בגדה!"

פרס: "מה הוא רוצה?"

שונשק לו את היד?"

שתי התבטאויות נשמעו השבוע: המלך חוס'ין: "הישראלים רוצים שאני אהיה השומר שלהם בגדה-המערבית".

שימעון פרס: "מה הוא רוצה, שונשק לו את היד?"
שתי ההתבטאויות מספרות את כל הסיפור.

ביצירתו המונומנטלית, פאוסט, אמר וולפגאנג פון-גתה כי "דווקא כאשר חסרה תפיסה, מודמנת לה מילה ברגע הנכון".

אני חושד במילים שכאלה, המודמנות ברגע הנכון.
כאשר אני שומע מילה לאטני נית מנופחת, שכאה במקום מילה

הסדר-ביניים גם עם ירדן. ההצעה היתה להחזיר לירדן את העיר יריחו בלבד, כדי שיונף שם דגל ירדני. בצורה זו היתה נקבעת — מבחינה מדינית ופסיכולוגית — נוכחותה של ירדן בגדה. לפי תוכנית אלון, יריחו היתה צריכה לשמש כפרוודור בין שני עבריה-ירדן, מחוץ לריבונות הישראלית.

ממשלת המערך התנגדה. יצחק רבין חזר קודם לכן על הבטחה מטומטמת של גולי-דה מאיר, שלא יוחזר אף שעל אחד מי אדמת הגדה לערבים מבלי שתיערכנה קודם לכן בחירות חדשות לכנסת.
כאשר העביר שרי-החוזר יגאל אלון את ההצעה של קיסינג'ר לירושלים, השיב לו ראשיה-הממשלה רבין: "בגלל יריחו לא נדך לבחיי רות".

אופציה

עברית פשוטה ויעילה, אני חושד בפלילים.

מה זאת "אופציה"? וזהי מילה הגזורה מן הפועל הלאטיני "אופטארה", שפירושו לבחור, לברור.

"אופציה" אינה אלא ברירה.
אך אילו היו שימעון פרס ושתי מדברים בפשטות על ה"ברירה הירדנית", איש לא היה שם לב. זה לא מצלצל. זה לא עושה רושם. אי-אפשר לנפח את זה כבאלון.

אך כשיש "אופציה ירדנית", זה דבר לגמרי אחר. זה מרשים. זה מפואר. זה יוצר את ההרגשה שיש כאן הגות עמוקה, תוכנית מרחיקת-ראות, מלאכת-מחשבת של מדינאות.

אבל אין זו אלא מילה. מילה מנופחת, מלאה אוויר. אין מאחורייה שום תפיסה של ממש.

די בביקורת שיטחית ביותר כדי להוכיח שכולה הבל-הבלים.

לכודתי להקל על עצמי ולהסתפק בקביעה היסטורית פשוטה: המערך שלט במדינה במשך כל השנים עד מאי 1977. מהן עשר שנים שלאחר מלחמת ששת-הימים וכיבוש הגדה המערבית ורצף-עת-עזה.

במשך עשר השנים האלה היה שימעון פרס חבר בממשלות המערך. בשלוש הי שנים האחרונות אף כיהן בתפקיד שר-הביטחון, ובידו היתה השליטה על ענייני הגדה והרצועה.
איך היה ממש כלישהו כי "אופציה" המהוללת — מרוע לא התגשמה בימים ההם.

מדוע לא עשתה ממשלת-המערך דבר וחצי דבר כדי להגשימה? מדוע לא השיגה מדי המלך חוס'ין הסכמה להגשתה. בי סידרה הארוכה של פגישות שנערכה עימו במחנתר?

כאשר הכריז המלך חוס'ין על כוונתו להקים "ממלכה ערבית מאוחדת", שתכלול את הגדה המזרחית והמערבית, הגיבה גולדה מאיר בנאום ארסי בכנסת, שהיה כולו תקיפה והשמצה וכזו. דבריה עוד מצלצלים באוזני. איש מבין שרי הממשלה הבאה — שימעון פרס, חיים פרילב, חיים צדוק — שהיו גם חברים בממשלת-גולדה, לא מחה ולא התנגד.

עובד יותר: אחרי חתימת הסכמי-הביניים עם מצרים וסוריה במרץ 1974, הציע הנרי קיסינג'ר לממשלת רבין-פרס לעשות

שימעון פרס לא התנגד לאמירה זו, ולא מחה נגד הקו הזה.

משמע שה"אופציה" המהוללת לא היתה די חשובה לאנשיה-המערך כדי להסתכן למענה במערכת-בחירות.
מה השתנה מאז?

אך אין צורך לנבור בעבר. אפשר להפריך את ה"אופציה" בנימוק פשוט ביותר. השייך להוה:

אין לה שותף.
הכל מכירים את הבדיחה היהודית על אודות השדכן שהציע לבחור-הישיבה העני

שמתופציה

והנה, בשנים האחרונות השתנה הכל.

כיום נתון המלך חוס'ין במצב כימעט אידיאלי.

הוא מקובל כאחד המנהיגים המכובדים ביותר במחנה הלאומי הערבי. הוא נמנה עם ראשי המתנגדים ל"הסכם-הבגידה" של אנור אל-סאדאת. הוא מקיים שיתוף-פעולה סביר עם אש"ף, וראשי אש"ף מכי ריזים בכל הודמנות כי מדינת-לעתיד בגדה המערבית תקיים יחסים הדוקים עם ירדן. זרם אדיר של כספים זורם אל הי ממלכה מסעודיה, מעיראק ומנסיונותי המיפץ. הוא בעלי-ברית הדוק של סעודיה ועיראק. הכלכלה שלו פורחת. ועידת-פיסגה ערבית נערכה בעמאן (וגם מחרימיה קיבלו את החלטותיה).

מה רע לו למך? שום דבר לא! והנה בא שימעון פרס ומציע לו "אופציה". איוו "אופציה"?

שהמלך יסכים לקבל בחזרה חלק של הגדה המערבית, אולי בתוספת חלק של רצועת-עזה, תמורת הסכם אשר יעניק לישראל רשמית את הריבונות על "ביקעת-ירדן" — לרבות צפון-מערב ים-המלח — גוש-עציון, סביבות ירושלים ודרום רצועת עזה" (סעיף 30 של מצע מיפלת-העבודה, שהתקבל בוועידה האחרונה). מובן שירור שליט-רבתי כולה תישאר "מאוחדת בריבוי נות ישראל" (סעיף 5).

במילים אחרות, פרס מצע למלך חוס'ין שהוא:

- יהיה השליט הערבי המוותר רשמית על ירושלים, הקדושה לאיסלאם.
- יתחום על חוזה אשר יעניק לשר-אל שטחים נרחבים בגדה וברצועת-עזה. (המשך בעמוד 42)

ואת זאת עושה המלך חוס'ין, בעקשנות מופלאה, כימעט מדי יום.

אנשים פוליטיים פועלים על פי אינטרסים פוליטיים. ככל שהם נבזרים הם יותר, כך הם מטיבים להבין ולהגדיר את האינטרסים שלהם. והרי המלך חוס'ין לא היה נותר בשילטון, אחרי שנים ותהי פוכות כה רבות, לולא היה אדם נבון מאוד. האם יש למלך חוס'ין אינטרס כלשהו לממש את "האופציה הירדנית"?

כל משקוף אובייקטיבי ישיב: לא.

אורי אבנרי

אני מוכן להרחיק לכת ולאמר: צריך המלך להיות מטורף גמור, כדי לקבל את ההצעה האדיבה של מר פרס.

והמלך הוא — לכל הדיעות — רחוק מאוד מזהויות מטורף.

במשך שנים רבות היה המלך חשוד על כל העולם הערבי, וגם על רבים מנתיי ניו, כבוגד וכסוכן ציוני-אימפריאליסטי-ריאקציוני-וכו'. הוא היה המטרה העיקרית להשמצותיו הקולניות של גמאל עבד-אל-נאצר ושל כל הלאומנים הכל-ערביים. שום חברת-ביטוח לא היתה מוכנה לבטח את ראשו גם עד ראש-החודש הבא.

אחרי "ספטמבר השחור" היה שנוא ובזוי כרבי-הטבחים של העם הפלסטיני. טובי המוחות עסקו בתיכנון רציחתו.